

**Zarządzenie nr 264/2013
Burmistrza Miasta Jastarni
z dnia 31.12.2013 r.**

w sprawie procedur zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Jastarni

Na podstawie art. 30 ust. 1 i art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. nr 142 z 2001 r. poz. 1591 ze zm.) oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157 poz. 12040 ze zm.)

zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Realizacja celów i zadań przez Urząd Miasta Jastarni wymaga spójnego, odpowiedzialnego i kompleksowego podejścia do zdarzeń, które występują w trakcie wykonywania przez pracowników zadań i które zachodzą w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym Urzędu oraz mają wpływ na osiąganie zakładanych celów.
2. Zarządzanie ryzykiem w referatach organizacyjnych Urzędu Miasta Jastarni ma przyczynić się do poprawy we wszystkich obszarach zarządzania oraz ograniczyć ewentualne negatywne skutki zdarzeń do akceptowalnego poziomu, w szczególności w zakresie efektywnego zarządzania zasobami, zapewnienia ochrony majątku i efektywności finansowej oraz ochrony wizerunku Urzędu.
3. Ryzyko – prawdopodobieństwo zaistnienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na realizację założonych celów i zadań Urzędu Miasta.
4. Akceptowalny poziom ryzyka – poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku.
5. Procedurą zarządzania ryzykiem objęte są wszystkie dziedziny działania Urzędu i wszyscy pracownicy zatrudnieni w Urzędzie i realizujący zadania.
6. Burmistrz Miasta Jastarni oraz każdy z pracowników powinien umieć przewidywać zmiany, analizować informacje pochodzące z zewnątrz i z wnętrza Urzędu i na podstawie tych informacji podejmować racjonalne decyzje i działania.

§ 2

1. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:
 - a) identyfikację ryzyka,
 - b) analizę ryzyka – ocena jego znaczenia dla realizacji zakładanych celów,
 - c) odniesienie ryzyka do akceptowalnego poziomu,
 - d) ustalenie metody przeciwdziałania ryzyku,
 - e) przeciwdziałanie ryzyku,
 - f) monitorowanie wpływu zastosowanych mechanizmów realizacji na ocenę wagi zdarzenia, analizę wpływu oraz raportowanie procesu,
 - g) monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem i dokonywania zmian.
2. Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym celom i zadaniom Urzędu oraz realizacji budżetu Gminy.
3. Podczas identyfikacji ryzyka należy przeanalizować:
 - a) cele i zadania realizowane przez poszczególnych pracowników,
 - b) realizację budżetu Gminy,
 - c) zagrożenia związane z osiągnięciem celów i realizowaniem zadań Urzędu oraz z realizacją budżetu Gminy wraz z ich wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynami oraz możliwymi scenariuszami rozwoju zdarzeń.

4. Podczas identyfikacji ryzyka stosowana jest kategoryzacja ryzyka.
5. Ustala się następujące kategorie ryzyka:
 - a) ryzyko finansowe,
 - b) ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
 - c) ryzyko działalności,
 - d) ryzyko zewnętrzne.
6. Przykłady ryzyka występującego w ramach poszczególnych kategorii określa załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3

1. Na proces zarządzania ryzykiem składa się:
 - 1) Identyfikacja ryzyka w odniesieniu do celów i zadań określonych w planie działalności,
 - 2) Analiza ryzyka mająca na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka, jego możliwych skutków oraz akceptowalnego poziomu,
 - 3) Określenie działań, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowalnego poziomu,
 - 4) Na podstawie dokonanej identyfikacji i oceny ryzyka oraz określenia działań przeciwdziałaniu ryzyku kierownicy referatów oraz pracownicy na samodzielnych stanowiskach pracy dokumentują proces zarządzania ryzykiem według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia,
 - 5) Dokument sporządzany jest do 15 lutego roku objętego planowaniem i przekładany Sekretarzowi Miasta.
 - 6) Sekretarz miasta w terminie do końca lutego każdego roku sporządza zbiorczy raport identyfikacji ryzyk oraz metody ograniczenia go do akceptowalnego poziomu i przedstawia go Burmistrzowi.

§ 4

Pracownicy zapewniają stosowanie metod przeciwdziałaniu ryzyku ustalonych w dokumentach o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 przygotowują projekty stosowanych aktów wewnętrznych określających mechanizmy kontroli i przedstawiają Burmistrzowi do podpisu i wprowadzenia do stosowania.

§ 5

1. Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania do akceptowalnego poziomu są na bieżąco oceniane (monitorowane) przez Burmistrza, Sekretarza oraz osoby wymienione w § 3 ust. 1. pkt 4, które oceniają poziom zidentyfikowanego ryzyka oraz skuteczność stosowanych metod jego ograniczenia.
2. Wyniki oceny wykorzystywane są do poprawy efektywności zarządzania ryzykiem oraz usprawnienia systemu kontroli zarządczej.

§ 6

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta Jastarni

§ 7

Zarządzenia wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ JASTARNI

Robertus Narowski

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 264/2013
Burmistrza Miasta Jastarni
z dnia 31 grudnia 2013 r.

KATEGORYZACJA RYZYKA

Poniżej tabela przedstawia przykładowe ryzyka w poszczególnych kategoriach i nie stanowi zamkniętego katalogu

RYZYO FINANSOWE

Budżetowe	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dokonywaniem wydatków i pobieraniem dochodów, obsługą długu publicznego, windykacją dochodów, limitowanie wydatków budżetowych, wielkość zadłużenia jednostki, wzrost kosztów inwestycji, opóźnienia w realizacji inwestycji, problemy ekonomiczne przedsiębiorców i mieszkańców, rosnący poziom niewyegzekwowanych należności, błędne dotyczące administracyjne bądź ich brak w zakresie ustalenia dochodów budżetowych.
Realizacja programów współfinansowanych ze środków UE	Związane z wystąpieniem nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z UE. Niewykonywanie projektów w terminie
Zamówień Publicznych i zlecenia zadań publicznych	Związane z nieprawidłowościami przy udzielaniu zamówień publicznych i zleceń zadań publicznych np.: ryzyko naruszenia trybu, wyłonienia nierzetelnego wykonawcy
Strat majątkowych	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia np.: ryzyko pożaru, wypadku
Odpowiedzialności finansowej	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem np.: odszkodowań, odsetek ustawowych, kosztów procesu

RYZYO DOTYCZĄCE ZASOBÓW LUDZKICH

Personelu	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników, szkoleniami, wprowadzaniem nowych zadań bez zabezpieczenia kadrowego, brak działań motywujących pracowników, podział na „Równych” i „równiejszych”, niesprawiedliwa praktyka wynagradzania
BHP	Związane ze zdrowiem pracowników i wypadkiem przy pracy

RYZYO DZIAŁALNOŚCI

Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i adekwatnością regulacji wewnętrznych
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień, np.: ryzyko nieprecyzyjnie określonych obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej, ryzyko nieprawidłowo wydanej decyzji, zapewnienie terminowego ogłaszania aktów normatywnych, w tym przepisów prawa miejscowego

Kontroli funkcjonalnej i samooceny	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli funkcjonalnej, np: ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontroli
Informacji	Związane z jakością informacji, na podstawie których podejmowane są decyzje np.: ryzyko braku komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, nieefektywny system przepływu informacji
Reputacji	Związane z reputacją Urzędu, np: ryzyko negatywnych opinii
Systemów Informatycznych	Związane z używanymi w Urzędzie systemami i programami informatycznymi oraz ochroną zawartych w nich danych np: ryzyko awarii, ryzyko udostępnienia danych osobom nieupoważnionym, ryzyko nieuprawnionej modyfikacji danych, ryzyko utraty danych

RYZKO ZEWNĘTRZNE

Infrastruktury	Związane z infrastrukturą, np: wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi np: kursami walut, inflacją
Środowiska Prawnego	Związane z częstymi zmianami prawa oraz niejednolitym orzecznictwem

Identyfikacja, ocena oraz określenie metody przeciwdziałania ryzyku

L.p.	Cel (zadanie) ¹⁾	Ryzyko ²⁾	Analiza ryzyka				Reakcja na ryzyko ⁷⁾	Właściciel ryzyka ⁸⁾
			Możliwość wystąpienia ³⁾	Skutki wystąpienia ⁴⁾	Istotność ryzyka ⁵⁾	Akceptacja ryzyka ⁶⁾		

- 1) należy wpisać cel (zadanie) określone w planie działalności na dany rok.
2) należy wpisać zidentyfikowane ryzyko w odniesieniu do założonych celów (zadani).
3) należy oszacować prawdopodobieństwo wystąpienia danego ryzyka wpisując cyfry od 1 do 5 według następujących zasad:
a) 1 – rzadkie
b) 2 – mało prawdopodobne
c) 3 – średnie
d) 4 – prawdopodobne
e) 5 – prawie pewne
4) należy oszacować prawdopodobieństwo wystąpienia danego ryzyka wpisując cyfry od 1 do 5 według następujących zasad:
a) 1 – nieznacznie – rozwiązanie problemu będzie wymagało nieznacznego nakładu czasu lub zasobów, problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze nieistotny wpływ na wyniki finansowe, może spowodować kłopotliwość lub niewielkie zakłócenia w działalności.
b) 2 – małe – rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu lub zasobów, usunięcie skutków będzie wymagało czasu i może mieć wpływ na wyniki finansowe oraz spowodować zakłócenia w działalności.
c) 3 – średnie – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu lub zasobów oraz zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla, usunięcie skutków będzie możliwe ale trudne i wywrze istotny wpływ na wyniki finansowe, prawdopodobnie doprowadzi do niezrealizowania kluczowego celu.
d) 4 – poważne – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu lub zasobów oraz zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla, usunięcie skutków będzie trudne lub wręcz niemożliwe i wywrze bardzo istotny wpływ na wyniki finansowe, doprowadzi do niezrealizowania kluczowego celu oraz stanie się istotnym wydarzeniem publicznym.
e) 5 – katastroficzne – rozwiązanie problemu będzie wymagało bardzo dużego nakładu czasu lub zasobów oraz zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla, usunięcie skutków będzie bardzo trudne.
5) Należy oszacować istotność ryzyka wpisując 0 w przypadku uznania ryzyka za istotne.
6) Należy określić akceptację ryzyka wpisując 0 w przypadku jej istnienia lub 1 w przypadku braku akceptacji ryzyka.
7) W przypadku ryzyka, które nie jest akceptowane, należy wpisać działania, jakie zostaną podjęte w celu zmniejszenia ryzyka.
8) Należy wskazać osobę odpowiedzialną za zarządzanie danym ryzykiem.